

Zorgplan

2017-2021

De Wegwijzer

Inhoudsopgave

Inleiding

1 Visie en uitgangspunten

2 HGW

3 De structuur van de zorg

3.1 Zorgniveaus

3.2 Handelingsgericht werken met groepsplannen

3.3 De groepsbespreking

3.4. De leerlingbespreking

3.4.1 Teamanalyse schoolresultaten.

3.5 De klassenconsultatie

3.6 Leerlingvolgsysteem

4 Protocollen en zorg arrangementen

4.1 Doorstroming naar de volgende groep

4.2 (Hoog)begaafde leerlingen

4.3 Dyslexie

4.4 Dyscalculie

4.5 HGPD

4.6 Passend Onderwijs

4.7 Langdurig zieke kinderen

4.8 Loket kind-op-1

4.9 Schoolmaatschappelijk werk

5 Taken van de Intern Begeleider

Bijlagen

toets-/zorgkalender 2016-2017
Schoolondersteuningsprofiel

Inleiding

Voor u ligt het zorgdocument van basisschool De Wegwijzer. In dit document zijn de afspraken rondom kwalitatief goed onderwijs en de leerlingenzorg vastgelegd. De komende vier jaar werken we aan het verder vormgeven en invoeren van Passend onderwijs.

De Wegwijzer maakt deel uit van het samenwerkingsverband Kind op 1 voor Passend onderwijs op Walcheren. Binnen dit samenwerkingsverband hebben we de mogelijkheid samen te werken met andere (speciale) basisscholen.

In hoofdstuk 1 beschrijven we de visie en uitgangspunten van de Primas-Scholengroep waar onze school deel van uit maakt. In hoofdstuk 2 en 3 maken we duidelijk hoe we vorm geven aan Passend onderwijs en de organisatie van de zorg binnen onze school. In hoofdstuk 4 komen de specifieke zorgprotocollen en arrangementen aan de orde. In hoofdstuk 5 worden de taken van de intern begeleider nader beschreven.

1 Visie

Op de Wegwijzer besteden we veel aandacht aan de leerlingenzorg. Er wordt gewerkt met het leerstofjaarklassensysteem. Binnen dit systeem willen we zoveel mogelijk tegemoet komen aan de onderwijsbehoeften van elk kind en we streven ernaar hen de zorg te geven die ze nodig hebben.

Visie voor (hoog)begaafde kinderen

We willen dat er voor begaafde en hoogbegaafde leerlingen een passend en gestructureerd onderwijsaanbod wordt gerealiseerd. Dat betekent:

- dat signalering en diagnose zorgvuldig en transparant is.
- dat voor en met inbreng van deze leerlingen een plan van aanpak wordt gemaakt
- dat er een planmatig aanbod is van compacten, verrijken en verdiepen.

Uitgangspunten

We streven ernaar, dat iedere leerling zich ononderbroken kan ontwikkelen en ontplooiën. Omdat we te maken hebben met verschillen, moet het onderwijsleerproces zo ingericht worden, dat dit ook mogelijk is.

Om goed zicht te krijgen op de zorg die leerlingen nodig hebben, gebruiken we methodegebonden toetsen, methode onafhankelijke toetsen (Cito) en observatielijsten (o.a. KIJK, ZIEN) naast onze dagelijkse observaties van onze klassenpraktijk. De Cito scores zijn een indicatie, we besteden ook aandacht aan andere aspecten van de leerling. De zorg richt zich op het verbeteren van zowel de cognitieve als de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Kinderen met een D-, E- en A+ score krijgen een individueel handelingsplan, of vallen binnen het groepsplan. Ook wanneer een leerling binnen één periode twee niveaus zakt, is er sprake van een zorgleerling. De zorgleerlingen worden zoveel mogelijk in de klas door de eigen groepsleerkracht begeleid. Hierbij maken we gebruik van de specifieke onderwijsbehoeften van de betreffende leerling. Instructie, tempo en verwerking worden aangepast aan wat het kind nodig heeft. De IB-er heeft een coördinerende taak.

Onze afspraken zijn:

- De leerkrachten kennen de leerlingen.
- De leerkrachten signaleren vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.
- Ouders worden betrokken bij de (extra) zorg voor hun kind.
- Externe partners worden- indien nodig- betrokken bij de zorg voor leerlingen.

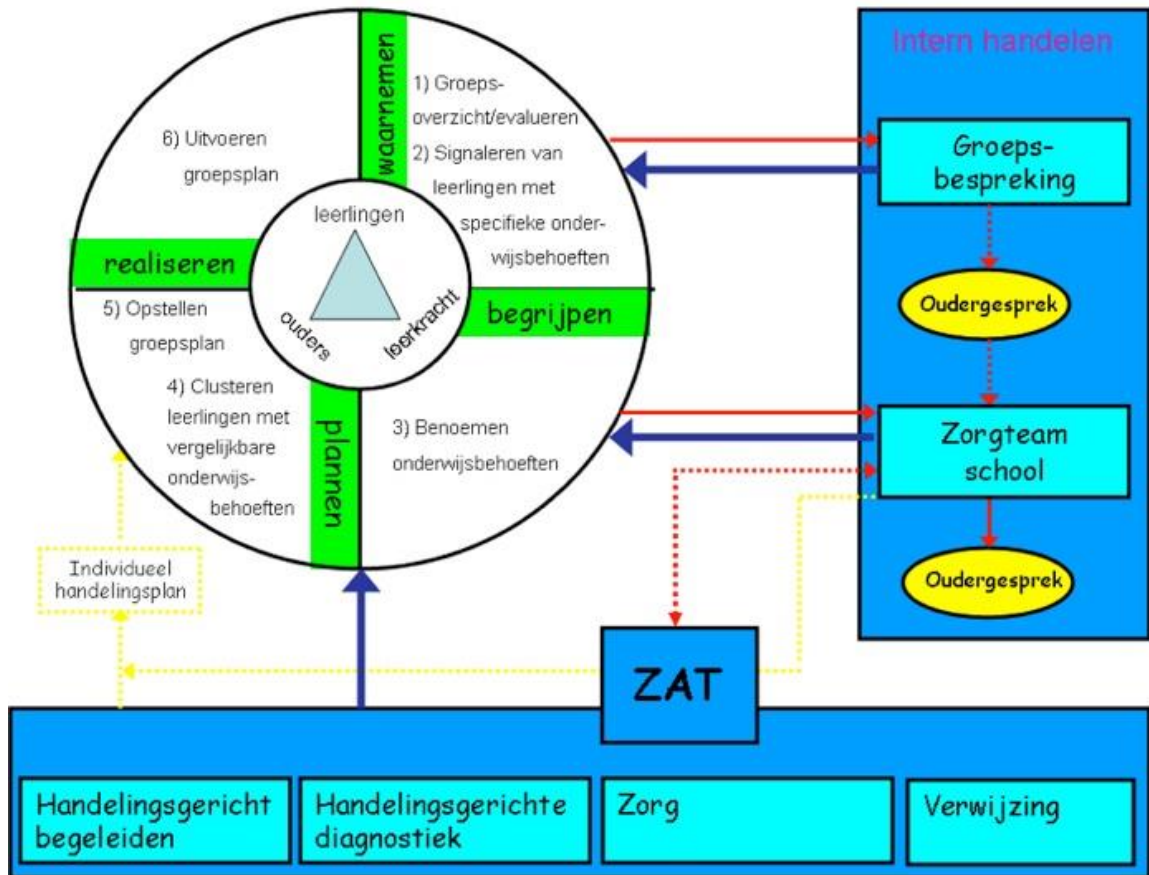
- We gebruiken een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de ontwikkeling van de leerlingen.
- Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens, bepalen de leerkracht en IB-er de aard van de zorg voor de leerling.
- De leerkracht en IB-er voeren de zorg planmatig uit.
- De aangeboden zorg wordt geëvalueerd.
- De intern begeleider coördineert de zorg en begeleiding.
- De leerkrachten zijn verantwoordelijk voor het groepsoverzicht en de groepsplannen.

2 HGW

Binnen het samenwerkingsverband is afgesproken dat we Handelingsgericht werken (HGW). Kern van HGW is het afstemmen op de onderwijsbehoeften van de leerling. Voor HGW gelden 7 uitgangspunten:

1. Onderwijsbehoeften van leerlingen staan centraal: we gaan uit van wat een leerling nodig heeft om een bepaald doel te bereiken.
2. Afstemming en wisselwerking: het gaat om deze leerling, in deze groep, met deze leerkracht, op deze school, van deze ouders.
3. De leerkracht doet er toe: leerkrachten realiseren passend onderwijs, maar wat heeft zij hiervoor nodig, wat zijn haar ondersteuningsbehoeften?
4. Positieve aspecten: van leerling, groep, leerkracht, IB-er, school en ouders zijn van groot belang.
5. Samenwerking: tussen leerkrachten, leerlingen, ouders, interne en externe begeleiders is noodzakelijk om een effectieve aanpak te realiseren.
6. Doelgericht werken: we formuleren SMART doelen voor leren, werkhouding en gedrag. We evalueren deze doelen.
7. Systematisch en transparant: de werkwijze is systematisch, in stappen en transparant. Er zijn heldere afspraken over wie wat doet en wie waarvoor verantwoordelijk is.

Het HGW model schematisch weergegeven.

Verantwoordelijkheden zorg

In de eerste plaats is de groepsleerkracht(en) verantwoordelijk voor de zorg in de groep. Zij verzorgt het onderwijs. Wanneer er zich problemen voordoen, bespreekt de groepsleerkracht dit met de IB-er. Samen wordt besproken wat de te volgen stappen zijn. Eindverantwoordelijk voor de zorg is de directeur.

Leerlingvolgsysteem

Het leerlingvolgsysteem staat bij ons in Parnassys.

- Methodetoetsen
- Niet-methode toetsen
- Sociaal-emotionele registratie (ZIEN)
- KIJK (groep 1-2)

3 De structuur van de zorg

3.1 We werken vanuit zorgniveaus.

Zorgniveau 1: Verzorgen van goed onderwijs.	De leerkracht maakt een groepsoverzicht volgens HGW. N.a.v. het groepsoverzicht wordt een groepsplan opgesteld. Ieder groepsplan wordt in een cyclus 2 keer per jaar besproken tijdens een groepsbespreking.
Zorgniveau 2: Verlengde instructie en extra oefentijd in de klas.	De ondersteuning zoals beschreven in het groepsplan is niet voldoende. Deze leerling wordt besproken in een leerling bespreking. Naar aanleiding van deze bespreking wordt al dan niet besloten tot: <ul style="list-style-type: none">• Didactisch/diagnostisch onderzoek door internen.• Aanpassing onderwijsbehoefte in bestaande subgroep.• Externe consultatie. Na 6 tot 8 weken worden bovenstaande acties geëvalueerd.
Zorgniveau 3: Ondersteuning door de remedial teacher. Plaatsing in de HGPD.	Wanneer de leerling onvoldoende ontwikkeling laat zien ondanks extra begeleiding in de klas, krijgt deze leerling ondersteuning van de remedial teacher. Dit kan zowel binnen als buiten de klas plaatsvinden. In de klas blijft men handelen zoals beschreven bij niveau 2. Er kan ook besloten worden, in samenspraak met ouders, om de leerling in de HGPD te plaatsen.

	In het geval van gedragsproblematiek blijkt consultatie bij REC 4 een goede mogelijkheid te zijn.
Zorgniveau 4: Verder onderzoek door externe deskundigen.	Na zorgniveau 3 maakt de school een afweging wat het best is voor deze leerling: een eigen leerlijn/minimumdoelen, doubleren, diagnostiek cluster 4 aanvragen, verwijzing binnen het samenwerkingsverband naar ander BAO of SBO, arrangement bij Loket Kind op 1 aanvragen.
Zorgniveau 5: Verwijzing speciaal basis onderwijs, speciaal voortgezet onderwijs, zorgarrangement, zorginstantie.	Voor het overgrote deel is het aanbod in niveau 1 t/m 4 voldoende. Voor enkele leerlingen is aanvullende zorg of een andere vorm van onderwijs nodig. Dit noemen we zorgniveau 5.

3.2 Handelingsgericht werken met groepsplannen.

Binnen Passend onderwijs willen we handelings- en doelgericht werken met groepsplannen. De leerkracht doet dat in de groep en gebruikt hiervoor het groepsoverzicht en de groepsplannen.

De stappen die hierbij doorlopen worden:

1. evalueren van het vorig groepsplan en verzamelen gegevens.
2. selecteren van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.
3. benoemen van specifieke onderwijsbehoeften.
4. clusteren van leerlingen met gelijke specifieke onderwijsbehoeften.
5. opstellen van een groepsplan.
6. uitvoeren van het groepsplan.
7. implementeren in het dagschema.

In het groepsplan staan de subgroepen, doelen, aanpak, organisatie en evaluatie beschreven. De groepsplannen zijn aansluitend aan elkaar en alle leerlingen hebben er een plek in.

Eén leerling is ook een groepje binnen het groepsplan. Als het echt niet anders kan wordt een individueel plan opgesteld dat als supplement aan het groepsplan wordt toegevoegd.

3.3 De groepsbespreking.

Een groepsbespreking is het moment waarop leerkracht en ib samen kijken naar de cyclus van HGW met groepsplannen. Per schooljaar kan de cyclus meerdere malen doorlopen worden, afhankelijk van het vakgebied. De groepsbespreking draait om de hele groep, maar individuele leerlingen kunnen al wel geselecteerd worden voor de leerlingbespreking. Er worden 2 groepsbesprekingen per jaar ingepland.

Voorafgaand en tijdens een groepsbespreking worden de stappen zoals aangegeven binnen HGW doorlopen:

1. Evaluatie vorig groepsplan en verzamelen nieuwe gegevens in het groepsoverzicht.
 - Zijn de doelen behaald? Ja/nee, wat is daarvan de oorzaak?
 - Is de evaluatie aanleiding om nog andere leerlingen te selecteren voor een subgroep?
2. Selecteren van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.
 - Welke aandachtspunten zijn voor de hele groep?
 - Zijn de juiste leerlingen geselecteerd?
3. Benoemen van specifieke onderwijsbehoeften.
 - Zijn de onderwijsbehoeften concreet genoeg benoemd?
 - Zijn de onderwijsbehoeften gekoppeld aan de doelen?
4. Clustering van leerlingen met gelijke onderwijsbehoeften.
 - Welke leerlingen worden op grond van doelen en aanpak een groep?
 - Komen in deze groep de onderwijsbehoeften van alle leerlingen voldoende aan bod?
5. Opstellen van het groepsplan.
 - doelen per subgroep formuleren.
 - aanpak per subgroep beschrijven.
 - organisatie van elke aanpak beschrijven.
 - evaluatie doelen.
6. Rolverdeling binnen de groepsbespreking.
 - De intern begeleider is verantwoordelijk voor de begeleiding van de leerkracht. De leerkracht is verantwoordelijk voor een goede uitvoering. De groepsleerkracht maakt een verslag van de groepsbespreking. Aan het eind

van de bespreking maakt de groepsleerkracht het groepsplan af en begint met de uitvoering hiervan.

Aansluitend kan, op verzoek van de leerkracht, een groepsconsultatie plaatsvinden waarbij feedback gegeven kan worden op het uitvoeren van het groepsplan.

3.4. De leerlingbespreking.

Vanuit de groepsbespreking kunnen leerlingen aangemeld worden bij de intern begeleider voor een leerlingbespreking. De groepsleerkracht formuleert een duidelijke hulpvraag en voorziet in belangrijke informatie omtrent deze leerling.

We kunnen vier redenen aangeven om een leerling te bespreken in een leerlingbespreking.

1. De onderwijsbehoeften zijn niet duidelijk.
2. De onderwijsaanpak kan niet worden georganiseerd.
3. Er worden veel kenmerken waargenomen die een stoornis doen vermoeden.
4. Er zijn signalen van problemen in de thuis- of buurtsituatie.

Op de vragen 1 en 2 wordt binnen de leerlingbespreking een zo handelingsgericht antwoordt gegeven. Ouders worden na een eerste bespreking uitgenodigd voor een gesprek over hun kind. Samen wordt in kaart gebracht wat de beschermende en belemmerende factoren zijn en wat de beste aanpak is op dat moment. We denken oplossingsgericht en gaan uit van de onderwijsbehoeften van het kind. De vraag "Wat heeft dit kind nodig?" staat hierbij centraal.

De vragen 3 en 4 kunnen leiden tot overleg met de orthopedagoog verbonden aan onze school. We hebben de mogelijkheid binnen de school de leerling in de HGPD te plaatsen. Voor gericht onderzoek kunnen we een leerling aanmelden bij het RPCZ of aanmelden bij het Loket Kind op 1 van waaruit een arrangement toegekend kan worden.

3.4.1. Teamanalyse schoolresultaten

Binnen Primas zijn er afspraken gemaakt over de teamanalyse van de schoolresultaten. We doen dit twee keer per jaar met het hele team. Het doel hiervan is overzicht te krijgen van de Cito-toetsresultaten van de afgelopen periode van de hele school op school- en groepsniveau. We gebruiken hiervoor Parnassys (overzichten -> leerlingvolgsysteem).

Schoolniveau. Hiervoor gebruiken we het onderdeel "schoolanalyse". Voor de analyse gebruiken we de volgende toetsserie:

- Technisch lezen – Cito DMT
- Spelling – Cito spelling

- Begrijpend lezen – Cito begrijpend lezen
- Rek en Wis – Cito R en W
- Overig – Cito woordenschattoets

De beschrijving van de procedure die we volgen is terug te vinden in bijlage 1, teamanalyse schoolresultaten. De directeur vult het formulier teamanalyse schoolresultaten (bijlage 1) in om hierop de aanpak voor de hele school op af te stemmen.

Groepsniveau. Hiervoor gebruiken we uit Parnassys het onderdeel “groepsanalyse”. Naast groepsanalyse is ook de groepstoetskaart een prima hulpmiddel om de ontwikkeling van een groep door de jaren heen te bekijken. Voor de groepsanalyse gebruiken we de volgende toetsserie:

- Technisch lezen – Cito DMT.
- Spelling – Cito spelling.
- Begrijpend lezen – Cito begrijpend lezen.
- Rek- Wis- Cito R en W.
- Overig – Cito woordenschat
- KIIK + Cito M1, E1, M2, E2.

Bij de groepsbespreking is het van belang dat de leerkracht een toelichting geeft op de scores van dat moment en eventueel analyseert hoe de verschillen met de vorige keren zijn ontstaan. In principe zo weinig mogelijk individuele leerlingen bespreken, behalve als dit voor de uitslag van belang is. In dat geval het overzicht “niet-methodetoets” erbij halen.

Bij het bespreken van de groep gaat het om het globaal bekijken van de groep en de ontwikkeling in de tijd. Het verder analyseren t.b.v. werkwijze/aanpak in het groepsplan kan een actiepoint zijn waarmee de leerkrachten samen met de ib-er aan de slag gaat.

3.5 De groepsconsultatie.

De groepsconsultaties worden per schooljaar 1x door de directeur en 1x door de intern begeleider uitgevoerd. Deze worden van te voren ingepland, maar kunnen ook op verzoek van de leerkracht plaatsvinden. Ze hebben tot doel de leerkracht te ondersteunen en professionaliseren in het aansturen van de onderwijsleerprocessen in zijn groep. Binnen HGW staat het werken met groepsplannen centraal. Hierin is onder andere vastgelegd hoe de leerkracht differentieert, hoe hij omgaat met de diverse onderwijsbehoeften in zijn groep en hoe hij dit organiseert. Ook kunnen hier afspraken over de wijze van instructie en zelfstandig werken aan de orde komen. Wanneer de onderwijsbehoeften en de onderwijsaanpak goed op elkaar aansluiten zou dit moeten leiden tot een grotere betrokkenheid van alle leerlingen.

3.6 Het leerlingvolgsysteem.

Het leerlingvolgsysteem is een hulpmiddel voor leerling- en schoolevaluatie. Het bestaat uit een gestandaardiseerde toetsen op het gebied van lezen, rekenen, woordenschat en spellen. De resultaten worden verzameld met behulp van het digitale leerlingvolgsysteem Parnassys. Ook op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling wordt de ontwikkeling van kinderen gevolgd. Voor de groepen 1 t/m 8 wordt deze ontwikkeling gevolgd met het leerlingvolgsysteem ZIEN. In de groepen 1 en 2 maken we daarnaast gebruik van de registratie- en observatie lijsten van KIJK.

Twee keer per jaar kan per ontwikkelingsgebied worden vastgesteld:

- of de leerlingen voldoende vooruitgang boeken
- of de leerstof op het niveau van de leerling is afgestemd
- welke leerlingen extra ondersteuning nodig hebben
- of er aanwijzingen zijn voor verbetering van het onderwijsaanbod
- welke onderdelen van het onderwijsaanbod voor verbetering in aanmerking komen

3.7 Methode onafhankelijke toetsen.

Zie schoolgids.

3.8 De toetsmomenten

Deze zijn vastgelegd in de toets-/zorgkalender van onze school. De ib-er maakt de toetsplanning. De groepsleerkrachten nemen de toetsen af, tenzij anders wordt afgesproken. De leerkrachten registreren de toetsresultaten in het leerlingvolgsysteem in Parnassys en bespreken de resultaten in de groeps- en/of leerlingbespreking.

4. Protocollen en zorg arrangementen.

4.1 Doorstroming naar de volgende groep

Richtlijnen en procedure groep 1

- De ontwikkeling van het kind op verschillende ontwikkelingsgebieden, zoals in de KIJK registratie & Cito ingevuld, verloopt leeftijdsadequaat.

Een kind waarvan uit de KIJK registratie en observaties blijkt dat de ontwikkeling niet leeftijdsadequaat verloopt, wordt besproken in de groep- of leerlingbespreking met de ib-er. Vervolgens wordt een plan van aanpak opgesteld welke wordt vastgelegd in een groepsplan of individueel HP. De leerkracht informeert de ouders over de ontwikkeling en het plan van aanpak binnen twee weken. In januari wordt het kind weer besproken in de groeps- of leerlingbespreking met de ib-er. De KIJK is dan volledig ingevuld. Aan de hand hiervan wordt het plan van aanpak geëvalueerd en voortgezet of vernieuwd. De leerkracht brengt de ouders hiervan binnen twee weken op de hoogte. Medio mei zal bekeken worden, aan de hand van KIJK, welk advies de school geeft t.a.v. doorstroming naar de volgende groep.

Richtlijnen en procedure groep 2

- De ontwikkeling van de leerling op verschillende ontwikkelingsgebieden, zoals in de KIJK registratie ingevuld, verloopt leeftijdsadequaat.
- De Cito (rekenen en taal voor kleuters) resultaten zijn tenminste een C score.

Een kind waarvan uit de Kijk registratie blijkt dat de ontwikkeling niet leeftijdsadequaat verloopt, wordt besproken in de groep- of leerlingbespreking met de ib-er. Vervolgens wordt een plan van aanpak opgesteld welke wordt vastgelegd in een groepsplan of individueel HP. De leerkracht informeert de ouders over de ontwikkeling van hun kind en plan van aanpak. In januari wordt het kind opnieuw besproken tijdens de groep- of leerlingbespreking met de ib-er. De KIJK is ingevuld en de Cito scores zijn bekend. Aan de hand hiervan wordt het plan van aanpak geëvalueerd en voortgezet of vernieuwd. De leerkracht brengt de ouders hiervan binnen twee weken op de hoogte. Medio mei zal bekeken worden aan de hand van de KIJK welk advies de school geeft t.a.v. doorstroming naar de volgende groep. Dit wordt doorgesproken in het team.

Richtlijnen en procedure groep 3 t/m 8

- De ontwikkeling van het kind op verschillende sociaal-emotionele aspecten, zoals vastgelegd in ZIEN, verloopt leeftijdsadequaat.
- De Cito resultaten (zie toetskalender) zijn ten minste voldoende (minimaal een C score).
- Het technisch leesniveau is voldoende (zie minimum doelen technisch lezen).
- De resultaten van de methode gebonden toetsen en de werkhouding zijn minstens voldoende.
- (Bij de beoordeling of de sociaal- emotionele ontwikkeling leeftijd adequaat verloopt maken we een uitzondering bij kinderen die een verlengde kleuterperiode doorgemaakt hebben of een jaar gedoubleerd zijn. Bij deze kinderen wordt 1 jaar van de werkelijke leeftijd afgetrokken).

Wanneer blijkt uit het LVS Parnassys dat de ontwikkeling van een leerling niet leeftijdsadequaat verloopt (onder of boven verwachting), wordt deze besproken in een groep- of leerlingbespreking met de ib-er voor een plan van aanpak. Dit wordt genoteerd in het groepsplan. Binnen twee weken na dit gesprek informeert de leerkracht de ouders hierover. Medio januari wordt de leerling weer besproken in de groep- of leerlingbespreking met de ib-er en in de voortgangsbespreking met het hele team. Zowel de resultaten van de methodetoetsen als de Cito scores en ZIEN zijn bekend tijdens de bespreking. Als de scores -/-- of +/++ zijn, wordt het plan van aanpak voortgezet of vernieuwd en genoteerd in het groepsplan. De leerkracht informeert binnen twee weken na deze bespreking de ouders en vertelt dat medio mei het team met een advies komt t.a.v. doorstroming naar de volgende groep.

4.2 Meer- en hoog begaafde kinderen

Ons uitgangspunt is dat een kind lekker in zijn vel moet zitten. Hier verstaan we onder dat een kind zich veilig voelt, vertrouwen heeft in zichzelf en anderen, een positief zelfbeeld heeft en sociale contacten kan aangaan en onderhouden. We vinden het belangrijk in te spelen op zowel de sociaal emotionele- als de cognitieve ontwikkeling.

- Signaleren en diagnosticeren. Voor de signalering gebruiken we naast de observaties in de klas en de toetscores ook een signaleringslijst. Voor groep 1/2 is deze te vinden in KIJK, voor de overige groepen in de ABC map van De Wegwijzer.
- In een groep- of leerlingbespreking met de ib-er worden afspraken gemaakt over de begeleiding van deze leerlingen.
- De leerkracht informeert de ouders over de ontwikkeling en plan van aanpak.
- Ook is er de mogelijkheid de leerling 1x per week te laten deelnemen aan de Plusklas. Om te bepalen wie in aanmerking komt voor deze klas, werken we met criterialijst zoals door de leerkracht van de Plusklas zal worden aangeleverd.
- In de Plusklas wordt gewerkt met de methode Pittige Plustorens.
- We leggen vast welke verrijkingsactiviteiten in de klas kunnen worden gebruikt. Een overzicht met aanwezig verrijkingsmateriaal is te vinden in de ABC map van De Wegwijzer.

4.3 Dyslexie

Voor een optimale begeleiding van leerlingen met lees- en spelling problemen en /of dyslexie werken we met de het Protocol Leesproblemen en Dyslexie (Expertisecentrum Nederlands 2011). We hebben een protocol voor groep 1-2, 3, 4 en 5 t/m 8. Voor de onderkenning van dyslexie is het van groot belang dat er een dossier is, met daarin de overzichten van de afgenomen toetsen, de gepleegde interventies en de resultaten (evaluatie) ervan. De groepsleerkracht is verantwoordelijk voor het lezen, bijhouden en aanvullen van het leerlingdossier met alle relevante toets- en interventie gegevens. Interventies kunnen zowel in het groepsplan lezen als in een individueel HP genoteerd worden. Na een D of E score op de DMT of PI dictee wordt een interventie ingezet. Wanneer geconstateerd wordt dat na 3 interventie periodes de DMT en PI scores niet verbeterd zijn, wordt een dyslexie onderzoek bij het RPCZ (partner van ONL) aangevraagd. Sinds 2014-2015 wordt de diagnostiek en behandeling van enkelvoudige ernstige dyslexie vergoed via de gemeentes. De behandelingen worden gegeven door orthopedagogen en logopedisten via ONL.

Voor leerlingen met een dyslexieverklaring of met aantoonbare lees- en spelling problemen kunnen dispenserende en/of compenserende maatregelen genomen worden. Het kan gaan om meer tijd voor toetsen, vergroten van de teksten, minder stof verwerken, taken mondeling maken, met een tutor lezen, gebruik maken van een laptop, toetsen worden

voorgelezen, spelfouten bij andere vakken niet meetellen, bij blokdictees fouten aanstippen waarna ze verbeterd mogen worden en werk kopiëren zodat minder geschreven hoeft te worden. Of leerlingen met een zwakke lees/spelling ontwikkeling voor deze maatregelen in aanmerking komen, wordt besproken in een groeps- of leerlingbespreking. De leerkracht maakt een verslag van deze bespreking. De ouders en de leerling zelf worden bij het opstellen van een plan en het inzetten van een interventie betrokken. In het groepsplan en het groepsoverzicht wordt de interventie en de bevindingen ervan vastgelegd.

Het onderwijs in geletterdheid begint in groep 1 en 2.

We gebruiken hier, naast allerlei (prenten)boeken, spel- en letter materiaal en taalspelletjes de methode Schatkist (Zwijsen). De ontwikkeling op het gebied van geletterdheid volgen we met behulp van het observatie en registratiesysteem KIJK en Cito taal voor kleuters. Voor mogelijke interventies verwijzen we naar het Protocol Leesproblemen en Dyslexie voor de groepen 1&2. Eén van de voorgestelde interventies is de Voorschotbenadering (Braams, Dyslectische kinderen leren lezen, 2006).

In groep 3 werken we volgens de methode Veilig leren lezen. We volgen de taal- en leesontwikkeling van de leerlingen middels de herfst -, winter -, en lente signalering van VVL. Daarnaast worden vier keer per jaar de Cito DMT en AVI leestoetsen afgenomen. Voor overige toetsen zie de toets-/zorgkalender.

Mogelijke interventies ten aanzien van het leesonderwijs in groep 3 zijn:

- Materialen van de methode VLL
- Woorden flitskaartjes
- Inzetten van interventies zoals voorgesteld in het Protocol Leesproblemen en Dyslexie (EN 2011)
- Inzetten van Connect Klanken en Letters, Connect Woordherkenning en Connect Vloeiend lezen (A. Smits 2006).
- EGDS woordrijtjes
- Leesboekjes op niveau
- Extra huiswerk lezen thuis

Groep 4 tot en met 8

In de groepen 4 t/m 8 werken we met de methode Estafette. Daarnaast staan stillezen en boekpromotie activiteiten in iedere groep op het programma. Middels de Cito AVI en DMT toetsen, die twee keer per jaar worden afgenomen, wordt de leesontwikkeling van de leerlingen gevolgd. Kinderen in groep 4 en kinderen die problemen ondervinden bij het

technisch lezen, worden vier keer per jaar getoetst om te meten of interventies effect hebben. Mogelijke interventies zijn:

- Interventies uit Protocol Leesproblemen en Dyslexie (EN 2011)
- CONNECT Vloeiend lezen
- RALFI lezen (beiden uit Dyslectische kinderen leren lezen, A. Smits 2006)
- EGDS woordrijtjes

4.3 Dyscalculie

In dit protocol is vastgelegd hoe op onze school reken onderwijs wordt gegeven, hoe leerlingen in hun reken ontwikkeling worden gevolgd en welke interventies ingezet kunnen worden. Daarnaast geven we aan hoe we de begeleiding van leerlingen vastleggen en hoe communicatie met ouders verloopt. Ten slotte noemen we de procedures die school hanteert.

We werken met de methode Wereld in Getallen. Deze methode stelt ons in staat te differentiëren in drie (1, 2 en 3 sterren) niveaus. Wanneer kinderen niet meer in het 1ster = minimum niveau mee kunnen (verlengde instructie, bijwerkboek), krijgen ze een eigen leerlijn beschreven in een OPP.

De rekenontwikkeling van de leerlingen wordt twee keer per jaar getoetst met Cito Reken en Wiskunde toetsen. Door de toetsen te analyseren zetten we interventies in op onderdelen die nog niet of onvoldoende beheerst worden.

We hanteren het Protocol Ernstige Reken Wiskunde-problemen en Dyscalculie (M.v.Groenestijn 2011).

Mogelijke interventies en remediërende materialen zijn:

- Bijwerkboek WIG
- Maatwerk rekenen
- Remelka
- Rekenweb

4.5 HGPD (Handelingsgerichte Proces Diagnostiek)

Met de werkwijze middels HGPD willen we zorg en begeleiding geven aan leerlingen die specifieke onderwijsbehoeften hebben. We zorgen voor een helder zorgbeleid voor team en ouders. Er is een duidelijke structuur en opbouw die planmatig werken ten goede komt. Het handelingsplan wordt regelmatig geëvalueerd en bijgesteld. HGPD biedt concrete hulp aan de leerkracht die daarmee direct in zijn groep aan de slag kan. De werkwijze vergroot de betrokkenheid van de leerkracht en houdt hem verantwoordelijk. Doordat de leerkracht

vanaf het eerste moment betrokken is bij de aanpak en diagnostiek en het proces zelf meemaakt, is de motivatie om te handelen groot.

Wanneer een leerling op meerdere leergebieden, zowel cognitief als sociaal-emotioneel, zich niet optimaal ontwikkelt kan gekozen worden voor een HGPD traject. Deze begeleiding staat onder leiding van een orthopedagoog, verbonden aan de Primas-scholengroep. In eerste instantie wordt door de orthopedagoog informatie over de zorg leerling verzameld via de school en soms ouders. Samen met de leerkracht en de intern begeleider worden de kansen en belemmeringen in kaart gebracht. Er wordt een voorlopige diagnose gesteld en handelingsadviezen geformuleerd. Na ongeveer zes weken vindt een vervolgesprek en eerste evaluatie plaats.

Er worden 4 à 5 bijeenkomsten per jaar gepland. De begeleider bespreekt samen met de leerkracht en de ib-er de leerlingen. Het zoeken naar kansen om de ontwikkeling van kinderen op gang te houden en interventies van de leerkracht staan hierbij centraal. Voorafgaand aan de bespreking stelt de ib-er een agenda op. Ouders worden uitgenodigd om bij de besprekingen aanwezig te zijn. Voorafgaand aan het gesprek is het HGPD formulier door de leerkracht, eventueel in samenspraak met de ib-er, bijgewerkt. De leerkracht stelt het nieuwe actieplan bij en slaat het geheel digitaal op in de leerling-map in Parnassys. De aanmelding van een leerling wordt gedaan door de leerkracht in samenspraak met de ouders en de ib-er. Middels een digitaal HGPD formulier worden de belemmerende en stimulerende factoren in kaart gebracht, een actieplan opgesteld en geëvalueerd.

4.6 Passend Onderwijs

Sinds 1 augustus 2014 is de wet Passend onderwijs van kracht. Het schoolbestuur van de school waar ouders hun kind aanmelden, is vanaf dan wettelijk verplicht voor passend begeleiding te zorgen. Dat kan op de school van aanmelding zijn, met of zonder arrangement, maar het kan ook op een andere school zijn. Het gaat om kunnen omgaan met verschillen tussen kinderen. Ons onderwijs moet zo passend mogelijk zijn. Dat leidt tot het uitgangspunt kinderen *zoveel mogelijk* in de gewone basisschool te willen begeleiden en zoveel mogelijk in de eigen klas, door de eigen leerkracht. Pas als dat echt niet kan, organiseren scholen vormen van extra ondersteuning en pas als dat niet voldoende is, kan het speciaal (basis)onderwijs tijdelijk of permanent een uitkomst zijn.

Passend onderwijs betekent dat wij de focus richten op wat het kind aan begeleiding van ons vraagt, wat het wel goed kan en wat dat voor ons onderwijs betekent. Het gaat om alle kinderen en niet alleen om de kinderen die 'ergens moeite mee hebben'. De onderwijsbehoeftes van alle kinderen wegen bij ons even zwaar. Kinderen die 'gewoon' of makkelijk leren of hoogbegaafd zijn of moeilijk leren, hebben net zoveel recht op goede begeleiding. Dat betekent dat we altijd zullen afwegen of passend onderwijs voor het ene

kind wel passend onderwijs is voor de andere kinderen. Die afweging zal bepalen of en hoe we een kind op onze school kunnen begeleiden.

Wij hebben als school een breed aanbod als het gaat om kinderen met bijzondere onderwijsbehoeftes. Desondanks zijn er kinderen die wij op onze school wellicht niet kunnen begeleiden en waarvan wij vinden dat ze het recht moeten hebben op speciaal (basis)onderwijs.

Het gaat om de volgende drie categorieën:

- a) Kinderen die meerdere uren per dag een individuele begeleiding nodig hebben bij het leren en/of het functioneren in een groep en/of voor wie voortdurend medisch personeel in de buurt moet zijn;
- b) Kinderen met een ernstige gedragsproblematiek waardoor het functioneren in een grote groep niet veilig en/of werkbaar is voor het kind zelf, de andere kinderen en de leerkracht;
- c) Kinderen die door andere omstandigheden redelijkerwijs niet veilig en werkbaar kunnen functioneren in een groep in het regulier onderwijs;

Kwaliteit en expertise

Passend onderwijs geeft de kans om onze kwaliteit te versterken en ons aanbod te verbreden. Dat vraagt een houding die gericht is op het per kind zoeken naar goede aanpakken en het uitproberen van mogelijke oplossingen. Elk teamlid zal geregeld het eigen functioneren tegen het licht houden en grenzen en mogelijkheden aangeven. Werken aan kwaliteit is gericht op de brede ontwikkeling van een kind. Hoe laten we aantoonbaar zien dat we daarin van waarde zijn? Uitslagen op Cito toetsen vormen daarbij slechts één van de indicatoren om dat vast te stellen.

Wij willen gebruik te maken van de kennis en expertise binnen onze teams, bij collega's en bij netwerken van het samenwerkingsverband. Daar moeten we de samenwerking zoeken.

Onderwijsbehoefte van de kinderen en de zwaarte van de groep

Met onderwijsbehoefte bedoelen we dat wat een kind nodig heeft om zich zo goed mogelijk te kunnen ontwikkelen. Het bedienen van drie niveaugroepen valt binnen het standaardaanbod van een leerkracht. Er zijn kinderen voor wie dat niet genoeg is. Dan zal de leerkracht meer moeten kunnen of in sommige gevallen zal hij of zij extra ondersteund moeten worden. Deze kinderen bepalen de 'zwaarte van de groep'. Voor hen ligt er een specifiek plan voor de ondersteuning. In sommige gevallen is dat een zogenaamd ontwikkelingsperspectief. Een ontwikkelingsperspectief beschrijft vanuit een aangepast eindniveau hoe het aanbod en de begeleiding er uit moet zien. Inzicht in de onderwijsbehoefte en de spreiding van deze kinderen over de groepen kan helpen bij het maken van de juiste keuzes over de inzet van personeel en middelen.

Het begrip 'zwaarte van de groep' een relatief begrip. De ene leerkracht kan de zwaarte van een groep anders ervaren dan een andere leerkracht. We mogen bijvoorbeeld van een ervaren leerkracht meer verwachten dan van een startende leerkracht.

Gevolgen voor het aanbod

In de onderbouw (groep 1/2) wordt in het groepsplan extra aanbod aangeboden aan zorgleerlingen. Dit houdt in dat deze leerlingen pre-teaching ontvangen.

In groep 3/4 staat het aanbod voor lezen en spelling dat uitgevoerd wordt door de groepsleerkracht, vermeld in de groepsplannen. Voor leerlingen uit groep 3 wordt het extra aanbod voor lezen en spelling op basis van de toetsen van Veilig Leren Lezen bepaald en daarop aangepast.

Voor leerlingen met gedragsproblemen en of werkhoudingsproblemen in de onderbouw (groep 1/2) worden in overleg met de intern begeleider en ouders de leerling in de HGPD ingebracht. De begeleiding berust bij de groepsleerkracht.

De kinderen worden op actieve wijze bij deze plannen betrokken. De begeleiding berust bij de groepsleerkracht.

Als er onvoldoende zicht is op de onderwijsbehoefte zal dit in een HGPD naar voren worden gebracht.

De meer- en hoogbegaafde leerlingen vanaf groep 5 kunnen deelnemen aan de zogenaamde 'Plusklas'. Een dagdeel per week gedurende 30 weken worden zij buiten de klas begeleid door een gespecialiseerde leerkracht. Daarna werken zij in de klas verder aan de extra opdrachten vanuit de Plusgroep (Pittige Plustorens). De leerlingen komen bijeen met ontwikkelingsgelijken van verschillende scholen. De selectie van deze kinderen vindt plaats middels een procedure oordeel leerkracht en signaleringslijst (zie ABC van de Wegwijzer).

In de groepen 1 t/m 2 is de groepsleerkracht verantwoordelijk voor het signaleren van leerlingen die extra aanbod aan kunnen (signaleringslijst KIJK), en voor het bieden van voldoende uitdaging. Daartoe zijn er in de groepen extra materialen aanwezig.

In de groepen 3 t/m 8 staat het aanbod voor lezen en spelling vermeld in de groepsplannen dat uitgevoerd wordt door de groepsleerkracht. Deze groepsplannen worden gemaakt aan de hand van de toetsen van het leerlingvolgsysteem (Cito). Kinderen met een onvoldoende score op de LVS toetsen (D of E score) zullen in de klas extra (verlengde) instructie krijgen en waar nodig wordt er remediërend materiaal ingezet.

Voor de leerlingen die (uitgaande van het ontwikkelingsperspectief van het Cito) uitstromen naar VMBO / LWOO en / of praktijkonderwijs wordt een eigen leerlijn ontwikkeld: Ontwikkelings Perspectief Plan (OPP).

Indien blijkt dat de ondersteuningsbehoefte van een kind de basisondersteuning overschrijdt, dan vragen wij een arrangement aan bij het Loket Kind op 1.

<http://www.swvkindop1.nl/aanmeldprocedure/>.

4. Basisondersteuning van de school

Passend onderwijs stelt eisen aan de basiskwaliteit van onze school. We noemen dat "basisondersteuning". Een sterke basisondersteuning zorgt ervoor dat de middelen voor extra ondersteuning terechtkomen bij de kinderen die dat het hardst nodig hebben. Als we de kwaliteit van de basisondersteuning willen aangeven, komen we bij een aantal vragen uit. Hoe wordt het personeel ingezet? Wat is de kwaliteit van het team en wat vond de inspectie van onze kwaliteit? Hoe zorgen we dat de kwaliteit verbetert en op peil blijft? Welke specifieke deskundigheid hebben we in huis?

www.passendonderwijs.nl en www.swvkindop1.nl voor meer info.

Inzet personeel

Er is 1 intern begeleider in de school. Er is 1 dag beschikbaar om de IB taken uit te voeren. De leerkrachten beschikken over de basisvaardigheden om goed les te kunnen geven. We noemen dit de bekwame leerkracht.

4.7 Langdurig zieke kinderen

Elke school wordt te zijner tijd geconfronteerd, met de leerling, die gedurende langere tijd afwezig zal zijn. Aan zo'n situatie zit vrijwel altijd een behoorlijk emotioneel aspect. De school kan terug vallen op regelingen en afspraken, die in dit kader zelfs landelijk gemaakt zijn. RPCZ voert deze binnen Zeeland uit.

De school stelt voor deze gevallen een procedure vast. Deze procedure moet een relatie hebben met de zorgprocedure binnen de school. Specifiek voor deze kinderen moet de school vaststellen:

- Wanneer is er sprake van langdurige ziekte;
- Wie de contacten met het kind, de ouders onderhoudt;
- Wie het besluit neemt tot inschakelen van externe hulp (zorgprocedure);
- Wie verantwoordelijk is voor de uitvoering van het plan, dat opgesteld wordt als externe hulp ingeschakeld wordt en deze ook inderdaad noodzakelijk blijkt te zijn. (zorgprocedure)

4.8 Kind-op-1

Wanneer de zorg voor een leerling het basisarrangement overstijgt wordt, in samenspraak met de ouders, de leerling, de intern begeleider en de leerkracht een ondersteuningsarrangement aangevraagd. De procedure hiervoor kan nagelezen worden in het Ondersteuningsplan Kind op 1. De website: <http://swvkindop1.nl/>

4.9 Schoolmaatschappelijk werk

Zie schoolgids.

5 Taken intern begeleider

Activiteiten op schoolniveau:

Vaststellen van de toets-/zorgkalender en coördinatie van de toetsafname

Vaststellen van de toets-/zorgkalender en coördinatie van de uitvoering

Afnemen van alle AVI en DMT toetsen 2 tot 4 keer per jaar

Inplannen en organiseren van leerling besprekingen

Organiseren van HGPD besprekingen

Inplannen van algemene groeps- en leerling besprekingen waar resultaten besproken worden

Deelnemen aan bovenschools georganiseerde netwerkbijeenkomsten

Contacten met externe betrokkenen en deskundigen onderhouden samen met de betrokken leerkracht (RPCZ, logopedisten, SMW, Ambulant begeleiders van de clusters 1 t/m 4., ONL).

Mede met leerkrachten aanleveren van het onderwijskundig rapport ten behoeve van een aanvraag voor een (dyslexie) onderzoek of arrangement van Loket op 1.

Zich op de hoogte houden van signalerend, diagnosticerend en remediërend materiaal en voorstellen doen naar het team t.a.v. de aanschaf en gebruik

Het coördineren van de invoering van het KIJK observatie en registratie systeem

Protocollen vaststellen en afspraken borgen (voortgangsprotocol, dyslexie- en dyscalculie protocol)

Bijhouden literatuur (TIB)

Activiteiten op groepsniveau:

Evaluëren van het groepsplan en de individuele handelingsplannen samen met de leerkracht: zijn de interventies goed uitgevoerd en hebben ze effect gehad?

Samen met de leerkrachten inventariseren welke leerlingen extra aandacht nodig hebben

Inplannen klassenconsultaties (indien wenselijk) en nabespreking

Observeren leerlingen in de klassensituatie

Organiseren van groepsbesprekingen aan de hand van groepsplannen en groepsoverzichten

Leerkrachten ondersteuning bieden bij het opstellen van de groepsplannen en individuele handelingsplannen

Begeleiden van leerlingen vanuit ONL en arrangementen (voorheen LGF)

Remediërend materiaal aandragen voor gebruik in de groepen

Bijlagen

Schoolondersteuningsprofiel zie team>zorg>SOP

Toets-zorgkalender>zie team>zorg>toets-zorgkalender

Specialisaties op school:

- *IB-er: master SEN in opleiding*

